

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАЖЊЕН ЧИНОВНИК

Г. Радивоје Мирковић, писар среза алексиначког, кажњен је писменим укором, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела, од 4. ов. месеца, ПМ19104., а за кривицу из § 43. тач. 10. а. зак. о чиновницима грађ. реда.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

Мишљења су по овим питањима била јако подељена. Докле су једни давали негативан одговор на оба питања, дотле су други потврђивали прво а одрицали друго питање, а трећи су опет потврђивали оба питања. Противници доказа основима: подозрења, међу којима је било и врло угледних криминалиста (Abegg), замерали су му што је непоуздан. Непоузданост се састојала у томе, што се *извесност*, која се тражи у Кривичном Поступку, по њиховом мишљењу, може добити само на основу чулног опажања, дакле само непосредним доказима, а никако и основима подозрења, јер ови дају само вероватноћу а не и извесност. Они веле, да основ подозрења почива на претпоставкама, које могу бити и лажне, те стога, ма колико основа подозрења било, они могу дати само увећану вероватноћу, која није довољна основа за доказ. — Браниоцима доказа основима подозрења није било тешко доказати погрешност оваквог мишљења. Кад се има на уму, да је извесност такав степен уверења, у коме сви основи, који су судији познати, говоре да је нека чињеница истинита тако, да би непаметно било узети противно за истинито (раније с. 13), онда је јасно да се и основима подозрења може доћи до извесности. Сем тога, не само основи подозрења, већ и непосредни докази почивају на претпоставкама, и код њих судија до извесности долази путем закључка, судија н. пр. верује признању стога, што претпо-

ставља да је истина оно што је оптужени признао. Најзад, погрешно је сваки основ подозрења сматрати као нешто потпуно изоловано тако, да кад један представља само вероватноћу, онда да и више њих морају то исто значити. Напротив, основи подозрења не даду се један од другог одвајати, те стога више њих заједно вероватноћу могу да доведу до извесности.

Докле је односно првог питања већина била мишљења да се и основи подозрења могу уврстити у ред доказа, дотле је односно другог питања било обрнуто т. ј. већина је била мишљења да се доказ основима подозрења не може изједначити у доказној снази с непосредним доказима. И ако се основима подозрења признавала доказна снага, ипак се држало, да је истина, добијена на основу непосредних доказа, поузданија од истине добијене посредним доказом. Последња оваког схватања била је та, да су законодавци забрањивали изрицање најтежих казни, смртне казне и вечитог лишења слободе, само по основима подозрења. Ово разликовање доказне снаге посредних од непосредних доказа још је и појмљиво у законодавствима с теоријом законских принудних доказа, јер је по њиховим доказним правилима лако могуће, да се и код невиног, несрећним стицајем прилика, нађе довољан број основа подозрења за осуду, и што се услед тога може десити да невин буде осуђен на смртну казну која се не да поправити.

Као год што је постојала велика разлика у мишљењима у теорији, тако су се исто у томе јако разликовала и законодавства. Тако је н. пр. пруски кривични поступак и даље остао при томе, да се по основима подозрења може изрећи само изванредна а не и редовна казна. Саксонски (1838), хановерански (1822), аустријски (1803 и 1853), виртенбушки (1843), баденски (1845) и други, опет, допуштали су изрицање редовне казне. Сви су готово закони забрањивали изрицање смрте казне, а неки и казне вечитог лишења слободе. Они су се међу собом разликовали још и у томе, што су неки допуштали да се основима подозрења може доказати и биће кривичног дела и кривична одговорност оптуженог, а неки само кривичну одговорност оптуженог. Сви су покушавали да законским путем регулишу доказ основима подозрења, као што је био случај и с осталим доказима. Тако су једни изречно набрајали све основе подозрења, а други су их наводили само примера ради; дељени су у

различите групе, и, најзад, одређиван је број који је био потребан за образовање доказа.

Овакав је положај и значај доказа у законодавствима с теоријом законских принудних доказа. Међутим у реформираним законодавствима он добија други значај. Данас више ни наука ни законодавства не сматрају раније постављена питања за спорна. С увођењем теорије слободног судијског уверења, употреба доказа основима подозрења није могла више ничим бити ограничена, јер је несумњиво да и основи подозрења могу створити код судије уверење о истинитости једне чињенице. Вероватноћа коју показује један основ подозрења стицајем више основа, може да се пење све више и више тако, да се може преобратити у извесност. Тако н. пр. ако је утврђено да је А претио Б-у убиством, то, ако Б буде и убијен, биће само вероватно да је А убица. Али ако се поред убијеног нађе нож А-ов, и ако се нађе на његовом оделу крв човечија, то више неће бити само вероватно него извесно да је он извршио то убиство.

Последица оваког схватања доказа основима подозрења јесте, да се непосредни докази више не истичу над посредним. И ако непосредно опажање уопште боље може да увери, него ли закључак из једне опажене на другу неопажену чињеницу, и ако се непосредни доказ увек мора на првом месту узети кад га има, ипак из тога не треба никако извести, да је посредни доказ, т. ј. доказ основима подозрења уопште непоузданији и мање вредности. И непосредни као и посредни доказ може бити са разних узрока непоуздан, те стога сву пажњу и код једног и код другог треба обратити на то, да се отклони опасност која прети њиховој поузданости. Главно је то, да и посредни као и непосредни доказ може да створи код судије чврсто уверење о истинитости какве важне чињенице, те се стога свака казна, па и смртна, може изрећи по основима подозрења.

Наш законик о кривичном поступку уредио је питање о доказу основима подозрења онако исто као и његов изворник, аустријски законик од 1853, који спада у старије законике са теоријом законских доказа. И он уврћује основе подозрења у ред доказа али им не даје исти значај који и непосредним доказима, јер се смртна казна по § 243 не може ни у ком случају изрећи на основу саставног доказа, већ само на основу непосредних доказа: признања и сведочења сведока. Како је у детаљима наш законик уредио питање о доказу основима подозрења, видеће се из даљег излагања.

§ 42.

Подела основа подозрења.

Основи подозрења су различити, и, према томе, могу се делити у разне групе. За теорију слободног судијског уверења та је подела без значаја, те је стога реформирана законодавства и не чине. Она у опште не постављају никаква законска правила о основима подозрења, јер би се то противило систему слободног оцењивања доказа. По овом систему мора се оставити судији, да он сам слободно оцењује да ли је једна чињеница таква да се из ње може извести закључак на другу чињеницу који је предмет доказа, т. ј. да ли се једна чињеница може узети за основ подозрења. При томе се мора оставити судији да он сам одређује шта има да употреби за горњу премису. Стога реформирана законодавства нити кажу шта је основ подозрења, нити их набрајају, нити их деле, нити постављају правила по којима се на основу њих има добити доказ.

Другачије је то по теорији законских принудних доказа. Она све ово уређује законским путем. Она законски

поставља правне претпоставке (*praesumptiones iuris*) које принуђавају судију да узме као утврђене апстрактне закључке које је закон извео, и онда га даље принуђава да у конкретном случају и сам изводи исти закључак, чим дође до какве чињенице која се даје подвести под онај апстрактни закључак. Закон, дакле, унапред одређује шта се има узети као основ подозрења и колика му је доказна вредност, те стога и подела основа подозрења по овој доказној теорији има своје практичне вредности.

Основи подозрења у главном могу бити: ¹⁾

1. *Непосредни* и *посредни*. Ако се из основа подозрења непосредно може извести закључак на истинитост или неистинитост чињенице која је предмет доказа, онда је то непосредни основ подозрења. Ако се, међутим, из основа подозрења најпре изводи закључак на другу чињеницу која је опет основ подозрења за чињеницу која је предмет доказа, онда је онај први основ посредни основ подозрења. Тако би н. пр. био посредан основ подозрења, кад би се по трагу од ногу, нађених на месту учињеног дела, изводила кривична одговорност једног лица. Јер из облика трага прво се изводи закључак, да је онај чији је траг био на месту учињеног дела, а из тога опет даље да је он и учинио кривично дело. Нађени отисци стопа једног лица на месту учињеног дела, дакле, јесу посредни основ подозрења. Ако би, међутим, два сведока сведочили, да су једно одређено лице видели на месту учињеног дела, онда би то био непосредни основ подозрења. Лако је видети да су посредни основи слабији од непосредних основа подозрења.

2. Основи, који *претходе делу* (*indicia antecedentia*), н. пр. набављање оружја; који *прати дело* (*ind. coexistentia, concurrentia*), н. пр. оптужени је био на месту учињеног дела; који *иду за делом* (*ind. subsequentia*), н. пр. код оптуженог су нађене покрађене ствари. Овој подели је нарочити значај придавао Фајербах, који је унео и у баварски казнени закон, али је ипак за то она без значаја и без вредности, јер један основ који прати дело не мора бити јачи од основа који претходи делу. Сем тога, и сама је подела произвољна, јер што је у једном случају основ који прати дело, то у другом случају може он бити основ који иде за делом. Наш законик не предвиђа ову поделу основа подозрења.

3. *Оптужујући* и *одбранбени основи* подозрења. Ова је подела учињена према томе, да ли један основ подозрења има да служи за доказ виности или за доказ невиности. Оптужујући основи подозрења могу се односити или на биће кривичног дела, или на кривичну одговорност оптуженог (§ 118), или и на једно и на друго, као што се то види из § 119, у коме се вели, да околности једнога лица, из којих се даје извести постојање још непронађеног кривичног дела које је оно извршило, јесу једновремено основи подозрења како за проналажење тога непознатог дела, тако и за утврђивање кривичне одговорности тога лица. Оптужујући основи подозрења могу се односити и на отежавне околности. — Одбранбени основи односе се или на чињенице са којих се кажњивост искључује или смањује, или на то, да не постоје чињенице које служе за доказ виности, то би н. пр. била чињеница из које се даје видети, да је осумњичени у времену извршења дела био на ком другом месту.

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марновић.

¹⁾ *Mittermaier, Beweislehre* 416—419; *Rulf, Commentar* I 236—238; *Glaser, Lehre vom Beweis* 119 и даље.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ

(НАСТАВАК)

Ако из вароши пређемо у поља, наћи ћемо жандармерију, чији органи не престају пружати доказе о неуморној преданости служби. О овој институцији може се само с похвалом говорити. Њени органи најкориснији су помоћници судске полиције, који у вршењу дужности показују довољно и добре воље и физичких и интелектуалних напора. Жалбама, по којима жандармерија није у стању да одговори потпуно своје судско-полицијском задатку, треба тражити узрок у самој њеној организацији, и у духу у коме се њоме управља од стране шефова.

Жандармерију у Француској данас сачињавају 27 легија, које су разделене на компаније по окрузима; компаније су даље подељене на бригаде. Њене, пак, атрибуције дефинисане су декретом од 20. маја 1903. год. — читав зборник од 322 члана — а њена унутрашња служба декретом од 14. октобра 1905. год.

Први декрет почиње са дефиницијом жандармерије, и вели: *„Жандармерија је установа за одржање јавне сигурности, реда и извршење закона“*.

„Непрекидно и репресивно надзиравање — продужује даље декрет — суштина је њене службе. Њена акција распростире се на целу територију, али је она нарочито одређена за сигурност поља и комуникационих средстава.“

Последња фраза нарочито, више но све друге, обелодањује прави карактер жандармерије, подразумевајући под комуникационим средствима само сувоземне путеве.

Према својој дефиницији жандармерија је и судско и административно полицијско тело, и у овом погледу не разликује се од полиције градске или регионалне. Али оно, што је нарочито чини оригиналном, то је, што је она у исто доба и саставни део војске (чл. 2.), те као таква стоји под министром војним, док је по својим атрибуцијама под министрима: унутрашњих дела, правде, морине и колонија.

У надлежност министра војног долази: организација, командовање и регулисање начина вршења свију врста службе. Овај принцип доминира свуда, те се с тога слободно може рећи, да је жандармерија полицијско тело с обзиром на своје органске функције, а војничко с обзиром на своју организацију и начин вршења службе. Војничка дисциплина, која у њој влада, неоспорни је елеменат силе и престижа. Она допушта да се лакше одрже у послушности расуте бригаде, и да се ове мале трупе што чвршће привезу за свога шефа. Али, свака добра особина има и своју рђаву страну. У тежњи да се жандармерији да што више војнички карактер, оптерећена је она безначајним ситницама и службама, које немају никакве везе са судском полицијом. На овај начин она је, посматрана са овог гледишта, изгубила један део своје вредности. Треба само површно прегледати декрет,

који регулише унутрашњу службу жандармерије, на тек онда добити појам о многобројним и разноврсним прописима, у које је спутан живот једног жандарма. У овом декрету све је предвиђено, али је много већа пажња обраћена појединим ситницама но главној ствари. Тако, н. пр. настава је посвећено свега 9 чланова, а неговању коња 21. У њему се даље говори о реду у касарни и у штали, о чистоти соба и дворашта, о чишћењу димњака, држању кантина, и т. д. и т. д.

Настава је основна, војна и специјална.

Основна настава обавезна је за све просте жандарме до 40 година старости, а састоји се у преписивању њихових прописа и копирању или репродуковању записника по упуштвима шефова бригада.

Настави војничкој обраћена је нарочита пажња. „Официри и подофицири, вели се у декрету, морају бити добри војнички наставници. Они се, поред осталог, морају старати, да под најбољим приликама држе жандармима предавања, о којима је реч у чл. 151. Официри и команданти бригада не треба да пренебегну ниједно средство за учвршћивање и одржање њиховог војничког васпитања“.

Специјална настава, која нас највише интересује, изводи се такође у облику војничке теорије. Она има за циљ, да жандарме упозна са декретом о организацији жандармерије, са разним специјалним законима чије је извршење поверено њиховом старању и, најзад, са свим оним што се односи на њихову службу по селима, на мобилизацију и организацију војске, на гоњење шпијуна и т. д. На жалост, у целом овом програму резервисано је врло мало места за судску полицију. И овде, као и за целу службу жандармерије у опште, може се слободно казати, да су њене војничке атрибуције апсорбовале знатан део њеног времена на штету њених чисто полицијских задатака.

На основу свега изложеног референт је дошао до ових закључака:

1. Број полицијских агената по варошима мора се пошто пошто повећати, и то према величини и карактеру популације. У сваком случају улична сигурност мора бити огарантована.

Број жандарма по селима може се сматрати као довољан, ну под условом, да бригаде увек буду потпуне, и да се жандарми не употребљују на службе, које немају ништа заједничког с полицијом.

2. Судска полиција мора бити покретна, т. ј. њена акција мора се простирати и ван граница њеног административног делокруга. Захваљујући развитку поштанског, телеграфског и телефонског саобраћаја данас је много лакше, но што је некада било, општење између појединих вароши и бригада, али и ово није довољно за потребе службе судске полиције. Модерни криминалитет показује једну особину, која је из дана у дан опаснија. Често се понавља, да су се професионални злочинци наших дана користили прогресом науке и усавршили начин свога рада. Ово је нарочито тачно у колико се односи на средства саобраћаја, јер се данас злочинци

служе железницом и аутомобилима да би избегли потеру полиције, која се обично зауставља на граници свога административног реона. Даље гоњење предузимају други агенти, и то на основу личних описа, који се размишљају по целој Француској.

Велики злочинци не остају скоро никад на терену својих операција, већ по извршеном делу одмах беже у друго место. Овој њиховој покретљивости, и полиција мора одговорити сличном покретљивошћу. Ово је најбоље схватио г. Хенион, директор одељења опште сигурности у Француској. Декрет од 30. децембра 1907. год., који је недавно публикован његовом иницијативом, уводи једну новину од које се могу очекивати најбољи резултати. То је установљење 12 регионалних бригада покретне полиције, од којих свака обухвата више округа. Свака бригада стоји под заповешћу једног дивизионог комесара покретне полиције, који се поставља декретом, и чија се надлежност распростире на целу територију бригаде. Према потреби службе на 12 бригада разделени су 36 комесара покретне полиције, који се такође постављају декретом, и 120 инспектора покретне полиције, који се постављају решењем министра унутрашњих дела. Плате дивизионог комесара подељене су на три класе, од 6000 до 8000 динара год.; оне комесара покретне полиције такође на три, од 2400 до 4800 динара на годину, а плате инспектора на 6 класа, од 1800 до 4000 динара годишње. На овај начин обични инспектори могу имати већу плату од плате комесара, и то је изврсан начин да се награде службе најбољих агената, који, често пута, немају довољно опште културе да би могли претендовати на положај комесара. Поред плата, органи покретне полиције имају још право на накнаду трошкова око путовања и за стан. Авансмана може бити тек после одређеног времена,веденог у једној плати: 3 год. за дивизионе комесаре, а 4 год. за обичне комесаре и инспекторе. Ови последњи не добијају одмах по ступању у службу титулу инспектора, већ тек после једногодишњег приправног и успешног службовања с платом од 1800 динара на годину. Изузетак се чини према кандидатима, који су провели најмање 2 године као агенти сигурности у каквој већој вароши.

Потребно је још нагласити, да нове бригаде имају „за искључиву мисију да помажу судску власт у истраживању и репреснји злочина и престапа општег права“. С тога је и декрет о њиховом установљењу премапотписан и од стране министра унутрашњих дела и од стране министра правде.

Поред покретних бригада, у одељењу опште сигурности уведене су још неке новине, од којих су најважније ове:

- Установљење генералне контроле за службу истраживања по окрузима;
- Установљење друге активне бригаде за судску полицију и општа обавештења;
- Установљење нарочите бригаде за надзор над крчмама и коцком;
- Установљење општег одељења за пријаву становништва и контролисање странаца;

д.) Установљење архивског одељења за централисање информација и докумената, који се односе на јавну сигурност по окрузима;

ђ.) Установљење фотографског одељења, и

е.) Установљење „летеће“ бригаде за хитна и деликатна обавештења.

Ова централна организација представља са покретним бригадама једну целину врло добро схваћену.

Извесне личности, мало упознате са полицијском и судском праксом, мишљења су, да је ова полиција довољна за све могуће случајеве, и да ће 12 регионалних бригада учинити готово излишном локалну полицију. Ово је једна велика заблуда.

Полиција локална, у пољу као и у вароши, неопходна је и биће то увек. Она је једина, која познаје различите елементе популације и која успешно може надзиравати сталне злочинце и сумњиве странце, који улазе у земљу. Она је тако исто позвана, да у случају извршених злочина учини први увиђај и предузме прво трагање, јер је она прва о злочину извештена. Може се поставити као принцип, да је за већину законских повреда од стране сталних злочинаца локална полиција у стању да успешно пронађе кривца нома који други полицијски орган са стране. С тога је неопходно потребно имати локалну полицију добро организовану и довољно јаку.

Противно овом, за истраживање „летећих“ злочинаца, који се најтеже хватају, потребни су још и специјално стручни и искусни агенти покретних бригада, који по дужности треба да циркулишу и по железничким возовима.

У Америци је приватна полиција великих железничких удружења учинила огромних услуга чувеној Пиертоновој агенцији у истраживању и хватању криваца, простим надзиравањем лица, која су путовала без карата или су се крила по вагонима за робу. Идеја ова могла би се применити и у Француској. У интересу је и публике и железничких друштава, с обзиром на многобројне крађе по железничким возовима, да се надзор друштвених агената сједини с надзором државне полиције, који је данас ограничен на важније железничке станице.

Покретне бригаде примаће, сасвим природно, од Одељења Опште Сигурности сва обавештења која им могу бити од користи. Оне ће, такође, бити снабдевене чувеним албумима *D. K. V.*, које је пронашао Бертилон, и у којима се налазе, методички сређене, фотографије са описима најважнијих злочинаца. Чим буде довољно кредита, бригаде ће се још снабдети велосипедима, аутомобилима и фотографским апаратима. Ништа се, једном речи, неће пропустити, да би само нова установа пружила пракси оне користи, које се од ње очекују.

Оно, што је нарочито важно за органе покретне полиције, то је, што они, трагајући за извесним злочинцем, могу, на случај потребе, продужити ово трагање и ван граница своје територијалне надлежности — на целој француској тери-

торији. Ова важна реформа могла би се корисно применити и на органе локалне полиције, којима би требало допустити да могу, у циљу трагања за злочинцима, прелазити у околне крајеве, као што је то случај код жандармеријских бригада.

Што се тиче реформама, које би требало завести у жандармерији, г. Дриу предлаже ово двоје:

а) да жандармерија у селима помаже, без резерве, локалну полицију и покретне бригаде, и

б) да се декрет о њеној организацији измени у том смислу, да се жандарми, према потреби службе, могу пресвлачити и у цивилно одело.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д. Ђ. Алипић.

ВАРОШКА ЖАНДАРМЕРИЈА У ПРУСКОЈ

(НАСТАВАК)

Шуцманшафт у Франкфурту на Мајни, који броји 350.000 становника састоји се из 2 инспектора, од којих је старији командант, 23 полиц. комесара, 49 наредника и 514 шуцмана, од којих су 1 наредник и 15 шуцмана на коњима. Овде је шуцманшафт, као и по другим провинцијским варошима, организован као берлински са малим изменама.

Пошто овде полиц. трупа није онако велика и гломазна као у Берлину, то овде и нема оних посредних инстација између команде и квартова (бригаде и капетаније). Команда се састоји из 1 инспектора (*Polizeiinspector*) као команданта, 1 млађег инспектора као помоћника и заступника, 1 полиц. комесара и потребног броја наредника и шуцмана за канцелариске послове.

Инспектори воде непосредан надзор над квартовима, којих овде има 19. Старешине квартова овде се зову полицијски комесари, а не полиц. поручници као у Берлину, као што се и командант овде зове полицијски инспектор, а не полицијски капетан, чији ранг иначе има. То свакако због тога, што шуцманске старешине по унутрашњости не морају бити резервни официри, као што се то тражи за берлинске.

Шуцмани су и овде расподељени по квартовима, тако да на један квартал дође просечно њих 25, а сем тога и на две страже, једна при полицијском президиуму од 12 лица и једна при железн. станици од 10 лица.

Квартовима су додељени и по два наредника, од којих по један наизменично врши спољну, а други унутрашњу службу. Од кварту додељених шуцмана двојица врше канцелариску службу, један телеграфску и телефонску и један, у цивилу, кривичну, а остали врше уличну службу.

Не само у Берлину и у пруским варошима, већ свуда по Немачкој шуцмани се узимају из реда подофицира сталног кадра или резерве, чије су врлине: верност и оданост престолу и отаџбини,

храброст, поузданост, тачност и особито војна дисциплина, и за полицијску службу су од велике важности.

Подофицири немачке војске по навршеној дванаестој години службе ако не желе више да остану при војсци добијају новчану премију (1000 марака) и једну исправу, на основу које могу добити цивилну службу у разним струкама свију немачких савезних држава. (*„Civilversorgungsschein“*).

Ти т. зв. „војнички чекаоци“ (*Militärwanter*) узимају се у шуцманшафт у првом реду. Но из ових се не може да попуни потребан број, јер ови иду радије у друге лакше цивилне службе, те је министар војни у споразуму са министром унутрашњих дела прописао један правилник, по коме се и подофицири са седмогодишњом службом могу јавити и примити у шуцманшафт, али су пре три године од 7 подигли на 9 година, да војска не би остајала без старијих подофицира. Та је мера имала за последицу, да се за шуцманшафт у последње време не јавља толико лица колико треба, нарочито не за Берлин где је живот скупљи, те код берлинске полиције има сада око 500 празних шуцманских места, јер кад подофицири остају у војсци 9 година, онда ће радије причекати још 3 године, па да добију премију и право на боље цивилне службе. Отуда ће берлинска полиција морати да повиси плату шуцманима, те на тај начин да привуче потребан број подофицира.

Даљи су главни услови, да дотични није прешао 35 год. живота и да је висок бар 1.65 м.

Подофицири који имају ове услове јављају се својој команди и ова их предлаже дотичној власти за место које желе. Уз тај предлог прилаже се т. зв. „национала“, т. ј. једна исправа, у којој су наведени сви лични и породични односи аспиранта, као и све енвентуалне казне, за тим мишљење команданта о његовим душевним и телесним својствима. Уз тај предлог прилаже се још лекарска сведожба, за тим његов својеручан животопис, један писмени рад, један диктат, неколико основних рачунских радова — све рађено под надзором, и од једној официра састављено протоколарно изјашњење, да нема дугова, да нема да плаћа за издржавање ванбрачне деце и да пристаје на услове о пријему, постављању и отпуштању из шуцманшафта.

Подофицири из резерве, који се само изузетно примају, пријављују се преко своје окружне команде и уз остала документа прилажу и уверења месне полиц. власти о владању од времена изласка из војске, па до пријаве.

Подесни кандидати бележе се у листу „чекалаца“ и по указаној потреби позивају се. Неподесни одбијају се, али се не мора наводити узрок одбијања. Ако доцније владање или здравље дотичног дође у питање, или се позове од неке друге власти, онда се о томе дотична власт извештава да га евентуално из листе избаци.

Пријему претходи испит о школском образовању и супер-лекарски преглед.

Неподесни се враћају својој команди, без права на накнаду трошкова.

Постављање се најпре врши на пробу. За време пробне службе, која траје 6 месеци, дотични се може у свако доба отпустити, не наводећи за то разлоге. Пре пријема има да да још једном и код полиције писмену изјаву, да нема никаквих дугова. Обмана у том погледу повлачи за собом одмах отпуст из трупе.

По истеку пробног времена, ако се дотични показао подобан за полицијску службу и ако је поновним прегледом опет нађен за здрава, следује коначно постављење и отпуст из војске.

Постављање се врши с правом на обострани једномесечни отказ.

По десетогодишњој служби при шуцманшафту шуцмани се постављају доживотно и тада се могу отпустити само по пресуди дисциплинског суда. Шуцмани се рачунају као нижи државни чиновници и они по општем закону о пензијама цивилних чиновника стичу право на пензију, за коју се урачунавају и године подофицирске службе и која се после његове смрти преноси на његову жену и малолетну децу. И поред стеченог права на пензију власти остаје право на отказ све док се дотични не постави доживотно.

Кад шуцман при полиц. служби проведе једно време, које са војничком службом износи 12 год. онда такође стиче право на ону исправу (Civilversorgungsschein), помоћу које може добити место и у другим цивилним службама немачке царевине. За та друга, евентуално боља или мирнија места он се пријављује, остајући и даље при шуцманшафту, да тек ако тамо буде примљен по једномесечном отказу иступа из трупе.

Пошто су кандидати примљени на пробу, од када добијају назив „пробисти“, они се у Берлину у прво време задржавају при резервном одељењу и при њему посећују т. зв. „школу за пробисте“ (Probistenschule), не вршећи још никакву спољну службу. По тачно утврђеном наставном плану за првих 10 дана добијају наставу од једног искусног полиц. наредника из првих потребних полицијских знања. За то време стекну већ толико знања, да разумеју свој службени положај и његову одговорност, као и кретање у полицијској униформи, те се онда додељују појединим квартовима ради постепеног увођења у практичну службу, остајући и даље при школи, у којој сад за даље 4 недеље добијају теориску наставу од једног полиц. официра из свију, за једног полиц. органа потребних знања. После овога пробисти остају искључиво при кварту, где даље теориску наставу продужује старшина кварта или његов помоћник, а ради практичног изобраења додају се старијим шуцманима, с којима врше све спољне кварталне службе. За време овог времена пробисту се оставља довољно времена да се упозна са Берлином и његовим односима, што је за службу од потребе.

Кад старшина кварта, који пробисте има стално у очима, стекне уверење да ови могу самостално вршити службу, онда

им додељују прво лакше, а по том теже службе, док се не опробају у свима кварталним делатностима и онда у току шестог месеца старшина кварта подноси извештај о подобности дотичних за полиц. службу, на основу чега следује дефинитивно постављење.

У Франкфурту на Мајни пробисти не посећују школу, већ се одмах додељују кварталним, где их старешине кварта уз припомоћ наредника обучавају и задају им писмене задатке, пре но што их упуте на спољну службу, коју и овде за прва два до три месеца врше заједно са старијим шуцманима.

Даље теориско васпитање свију шуцмана при кварталним врши се у Берлину свакодневно приликом јутарњег рапорта, а у Франкфурту једаред недељно у одређени час, по у напред утврђеном програму од стране команде.

При васпитању и доцније сваком приликом шуцманима се истичу разне врлине, без којих се истинска полицијска служба не да ни замислити, као: *војничка дисциплина* са осећањима војничке потчињености и послушности; *верност* према престолу и отаџбини, скопчана са издржљивошћу и умешношћу, са увиђавношћу, одлучношћу и срчаномшћу, не презајући ни од какве личне опасности при вршењу службе; *неурицаност* и руковођење правичношћу при свима службеним поступцима; *непоодмитљивост*, која и поклоне у ма ком облику без претходног одобрења претпостављених искључује, као и „чашћење“ нићем; *чување службених тајни*, које природа полицијске службе изискује; *љубав према истини*, којом има да се руководи при свима својим представкама и извешћима, а која подиже и појединачни и углед целе трупе; *чувена немачка љубав према служби* и дужности (Pflichtgefühl), *дружелубље* и т. д.

Како су шуцмани у сталном додиру с публиком то им се особита пажња обраћа на понашање према истој. Према публици и сваком појединцу шуцмани морају бити наклони, учтиви и готови да укажу сваку помоћ, не заборављајући никад да они постоје ради заштите публике. И при најзамршенијим положајима шуцман не сме изгубити *мирноћу* и *присебност*, нарочито се мора клонити непотребне строгости и шиканирања, као и мешања у односе који не спадају у његову дужност. Особито морају бити обазриви према деци, женским лицима, слабомоћним и пијаним. Тамо где опомена не помогне има да следује позив у одлучном, али ипак учтивом тону, а ако и то не помогне, особито кад се још наиђе на злу вољу и упорност, онда шуцману стоје сва закона средства за извођење његових наредба. Но енергија се ни у ком случају не сме идентификовати са грубошћу и необузданошћу. Ваљало једног нижег полиц. чиновника претпостављени не цене по броју учињених казних достава, већ по умешном и тактичном држању и вршењу службе.

И у приватном животу шуцмани не смеју заборавити, да публика на њихово владање и прив. живот више нази, те да

не смеју чинити ништа што би појединцу или сталежу коме припада штетило углед. Отуда не смеју становати у извесним становима и сличностима сумњива понашања не смеју се женити девојком сумњиве прошлости, јер би то неминовно имало за последицу искључење из трупе.

Главни задатак шуцманшафта састоји се у *одржању реда, мира и сигурности* у јавном животу. Отуда се с правом, по начину како се врши улична, позорничка служба цени и целокупна вредност једног полицијског надлештва.

Квартовима додељени шуцмани врше уличну службу или у виду стража или патрола.

Патролска је служба најчешћа и она се састоји у томе, што је квартал према својој величини и броју шуцмана подељен на више или мање патролских реона (Patronillengebierchen), које по један шуцман има да обилази по унапред прописаном путу и да даје обавештења и регулише све догађаје и односе, који захтевају полицијску интервенцију.

Стражарска је служба обично ограничена на једно место или на краћи простор, најчешће тамо где има да се регулише жив саобраћај. Стражари се без нарочитог повода са одређеног места не смеју удаљавати и будним оком имају да прате све што се пред њима дешава, и да регулишу саобраћај отклањају сударе и пешацима осигуравају безопасан прелаз уличних раскршћа.

(наставиће се)

Жив. А. Лазић

НОВО КАЗНЕНО ПРАВО ЗА МАЛОЛЕТНИКЕ У АУСТРИЈИ.

— Dr. jur. Alfred Gross. —

II Одредбе кривичног поступка.

(СВРШЕТАК)

Ad 3. У поступку који се односи на малолетнике хтео је пројекат да буде правичан и према мисли о установљењу *судова за малолетнике*. Привремено се не може мислити на увођење ове установе према американској мустри. Тако радикалне реформе наплазе свуда на противне принципе, који се тек поступно могу савладати. Тако је са гледишта законодавне полтике тачније, да се ове реформе поступно изводе. Али свакојако основна идеја ове установе треба још сада да се оствари бар делимично у спајању *старатељства са кривичним стварима малолетника*.

Пројекат је задржао, да се административним путем нареди, да се вршење старатељских и тугорских послова, у колико они долазе у надлежност варошких ереских судова, споје код једнога или више ереских судова исте вароши, и да се на ове судове пренесе вршење кривичног правосуђа, у колико се ово

односи на *истује*. Као кривична дела ове врсте сматрају се:

1. Иступи, у којима се малолетник појављује сам као учинилац или у друштву са одраслима.

2. Све иступне радње, које се јављају као довођење у опасност или повреда деце и малолетника. Између осталих овде долазе: прекорачење родитељске власти кажњења (§§ 335, 414 сл., 420, 421 казн. зак.), прогаштање вођења надзора над децом (§ 376 сл.), подводништво (§ 512), употребљење малолетника за прошњу (§ 2. бр. 2. зак. од 2 маја 1884, Царевински Лист закона, 89), и случајеви, које је сам пројекат предвидео као довођење у опасност малолетника и деце (доле још ниже).

Према пројекту све ове кривичне радње малолетника, у колико оне услед конектитета не долазе пред какав други суд, треба да се здруже код суда који је снабдевен старатељском влашћу, или код једног од оваквих судова. Тамо, где ово није могуће услед локалних односа — а у пракси ће ово бити већина случаја — треба овај посао поверити судији који се бави старатељским пословима.

III Заштита малолетника.

1. Злоупотреба радне снаге малолетника.

Владин предлог хоће казном да запрети само јадан специјалан случај злоупотребе радне снаге малолетника, обећавајући, да овој области треба и у будуће, особито у колико се тиче *тајног рада*, обратити потребну пажњу.

Чл. II § 1. забрањује употребу малолетних лица испод 16 година ради извођења продукција, изигравања и сличних јавних забављања, која су у стању да изазову опасност за употребљеног у физичком или психичком правцу; исто је тако забрањена *предаја* таквих лица друге ради поменутих циљева.

2. Довођење у опасност употребом алкохола

Према чл. II § 2. одговоран је за иступ онај, који деци, која се налазе без одраслог пратиоца, при дочењу или ситној продаји пића или при трговини с овим, даје да сама пију алкохолне напитке; исто се тако кажњава притежалац сваког предузећа који допушта такву радњу. Пооштрење казне има да наступи, ако је пиће давано на такав начин или у таквој количини, да је услед тога могла наступити опасност за здравље, телесно развиће. Иста казна треба и онда да снађе, који своје право надзора тако злоупотреби, да он сам даје пиће својој пуци. Наведене одредбе имају важити само у оним крунским земљама, у којим не важи члан о пићу од 19 јула 1877 г. бр. 67 царев. листа закона (Галиција, Буковина); овај закон предвиђа већ у § 1. одредбу, која се односи на заштиту малолетника у овом правцу. Али док се према § 7. овога закона притежаоцима гостионица и крчми, који се налазе у поврату овог дела, може да одузме право на даљи рад ових послова, од стране полицијских власти, за одређено време

или за увек, дотле владин пројекат нема такву одредбу, која се са криминално политичког гледишта потпуно одобрава, већ оставља да се ово питање занатско-полицијске природе о одузимању концесије за рад регулише једним општим законом, који ће се издати, о спречавању пића (Мотиви стр. 39).

3. Пренебрегавање дужности васпитања и издржавања.

Према чл. II § 4. заслужује казну затвора до 6 месеци због кажњивог иступа онај, ко своју дужност васпитања и издржавања извесног лица испод 18 година ма да је у стању да ову дужност испуни тако пренебрегне, да се услед тога ово лице изложи опасности да пропадне или да се мора предати државној бризи за васпитање.

Напослетку предвиђа пројекат као иступ и завођење какве девојке испод 16 године, која је поштена, ради обљубе (чл. II § 5.).

У вези са наведеним заштитним одредбама требао је владин пројекат да реформише и ону материју, с којом код нас рђаво стоји, а која се односи на казнену заштиту против *злоставе деце од стране њихових родитеља или старалаца*. Особито се мора сажаљевати, што је наш иначе строг казни законик овде одвећ благ, јер кажњава *укором* злоставе деце од стране њихових родитеља, које се противе најпримитивнијим природним законима. Случајеви тешких преступа родитеља према деци, који се у последње време све више јављају, очигледно показују савршену неоснованост нашег закона, по коме људи, који злочиначки газе ногама природне законе, пролазе само са казном простог укора. Исто, што је овде речено, о учињеним злоставима од стране родитеља (§ 414 сл. казн. зак.) важи и за тугоре (§ 417 к. зак.).

С тога се мора нарочито захтевати, да се наведена законска места замене одговарајућим казним пооштрењима, и да се истовремено побрине за то, да власти благовремено дознаду за такве злоставе. У овом смислу потребује владин предлог безусловно допуно.

Услед тога, што се увођењем ове владине реформе поново одлаже очекивање да ће се *ускоро* извршити реформа казног законика, не треба се бојати, као што и мотиви (стр. 23) тачно наглашавају, да ће се тиме спречити цела реформа. Ова нова новела о казнене праву за малолетнике служиће напротив томе, да уравни пут за нови казни законик, пошто се има очекивати, да ће се увођењем новеле пречистити и схватања о кривци и казни код одраслих лица, и да ће тако оне противности које сада у овој области још постоје, изгубити много од свога значаја.

(Из „Monatschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform, 2/3 Heft, Мај Јуни, 1908.)

Др. Д. М. Суботић.

КРИМИНАЛНА СТАТИСТИКА

НЕМАЧКЕ ЦАРЕВИНЕ ЗА 1906. ГОДИНУ

Прошлого месеца објављена је званична статистика немачке царевине за 1906. годину и ми ћемо извадити из ње податке који се тичу криминалитета, те за то могу бити од користи нашим читаоцима.

Простор целокупне немачке царевине износи **540.777** квадратних километара, од чега долази само на пруску краљевину **348.702** квадратна километра.

Према попису становништва од 1. децембра 1905. године у немачкој царевини **број целокупног становништва** износио је **60.641.278** становника, и то **29.884.681** мушких и **30.756.597** женских. На саму краљевину Пруску пада **37.293.324** становника, и то **18.398.903** мушких и **18.894.421** женских.

У Немачкој, дакле, на 1 квадратни километар долази **112,1** становника.

У 1906. години **оптужено је**, за злочине и преступе противу закона немачке царевине **676.799** лица. Од тога броја **осуђено је 533.767** личности за **629.938** дела. Од поменутог броја осуђених било је **451.137** мушких и **82.630** женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је **55.277** лица. Раније је већ било осуђивано **234.443** лица — рачунајући од целокупног броја осуђених у тој години.

За дела *противу државе, јавнога реда и вере* оптужено је **110.311** лица, и од тога је осуђено **96.328** личности за **106.284** дела. Од осуђених било је **83.544** мушких и **12.784** женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године било је **2.461** лице. Од свију осуђених већ је раније њих **40.409** било осуђивано.

За дела *противу личности* оптужено је **289.187** лица, и од њих је осуђено **222.822** за **284.318** дела. Од осуђених било је **191.984** мушких и **30.838** женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године било је **13.307** осуђених. Од свију осуђених, њих **91.800** било је већ раније осуђивано.

За дела *противу имаовине* оптужено је свега **275.828** лица, и од њих је осуђено **213.407** за **273.147** дела. Од осуђених било је **174.468** мушких и **38.939** женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године било је **39.496** лица. Од целокупног броја осуђених, њих **101.992** били су већ раније осуђивани.

За злочине и преступе извршене у *званичној дужности* оптужено је **1.473** лица. Од њих је осуђено **1.210** личности за **2.189** дела. Од целокупног броја осуђених било је **1.141** мушких и **69** женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је **13** лица. Од поменутог целокупног броја осуђених, њих **242** били су већ и раније осуђивани.

Да се не бисмо упуштали у изношење података о сваком деликту понаособ, ми ћемо се ограничити на то да овде изнесемо само податке о убиствима, разбојништвима, опасним телесним повредама и о крађама, што, у исто време, може и имати највише интереса за нас.

За убиства оптужено је 1906. године у целокупној немачкој царевини свега 312 лица, и од њих је осуђено 261 за 264 дела. Од тих осуђених било је 229 мушких и 32 женске. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је 31 лице. Од целокупног броја осуђених, њих 149 било је већ раније осуђивано.

За *разбојништва и насилне изнуде* оптужено је свега 663 лица, и од њих је осуђено 564 за 454 дела. Од осуђених било је 548 мушких и 16 женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је 148 лица. Од свију осуђених, њих 368 било је већ раније осуђивано.

За *опасне телесне повреде* оптужено је 124.187 лица. Као опасну телесну повреду § 223. а) казненог законика немачке царевине квалификовао је ону телесну повреду која је нанесена: ножем или каквим другим опасним оруђем, мучким на падом, заједничким нападом више њих, или повреду извршену другом каквом радњом опасном по живот. За таква дела почетна је казна два месеца затвора. Од поменутог броја оптужених осуђено је 97.943 личности за 80.645 дела. Од осуђених било је 90.694 мушких и 7.249 женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је за оваква дела 7.764 лица. Од свију осуђених, њих 42.384 било је већ раније осуђивано. — Ради бољег разумевања да напоменемо још и то, да је у 1906. години осуђено 509 лица за *тешке телесне повреде* из §§ 224—226 казненог законика немачке царевине. Ту спадају повреде, које су имале за последицу смрт повређенога, осакаћење, губитак кога дела тела или чула, или оне које су извршене злонамерно.

За *крађе* је оптужено свега 127.670 лица, и од њих је осуђено 104.255 личности за 123.128 дела. Од осуђених било је 81.109 мушких и 23.146 женских. У старости од дванаесте до осамнаесте године осуђено је 27.443 лица. Од целокупног броја осуђених, њих 49.091 било је већ раније осуђивано.

* * *

Процент осуђених лица за злочине и преступе противу закона немачке царевине пада 84,5 на *мушке* и 15,5 на *женске* осуђенике. На *малолетнике* од дванаесте до осамнаесте године долази проценат од 10,4, а на *повратнике* 43,9.

Тај се проценат овако дели:

За *дела противу државе, јавног реда и вере*: оптужених 16,3; осуђених 18,1; дела 16,9. На 100 осуђених долази 86,7 мушких; 13,3 женских; 2,6 малолетника и 41,9 повратника.

За *дела противу личности*: оптужених 42,7; осуђених 41,7; дела 39,4. На 100 осуђених долази 86,2 мушких; 13,8 женских; 6,0 малолетника, и 41,2 повратника.

За *дела противу имаовине*: оптужених 40,08; осуђених 40,0; дела 43,4. На 100 осуђених долази 81,8 мушких; 18,2 женских; 18,5 малолетника, и 47,8 повратника.

За злочине и преступе у *званичној дужности*: оптужених 0,2; осуђених 0,2;

дела 0,3. На 100 осуђених долази 94,3 мушких; 5,7 женских; 1,1 малолетник, и 20,0 повратник.

Од процента целокупног броја извршених дела на *убиство* пада 0,05 оптужених; 0,05 осуђених за 0,04 дела. Од 100 лица осуђених за убиства пада 87,7 на мушке; 12,3 на женске; 11,9 на малолетнике, и 57,1 на повратнике.

Код *разбојништва и насилних изнуда* стоји тај однос овако: 0,1 оптужених; 0,01 осуђених за 0,07 дела. Од 100 лица осуђених за ова дела пада 97,2 на мушке; 2,08 на женске; 26,2 на малолетнике, и 65,2 на повратнике.

Код *опасних повреда тела* поменути проценат износи 18,3 оптужених; 18,3 осуђених за 12,8 дела. Од 100 лица осуђених за опасне повреде пада 92,6 на мушке; 7,4 на женске; 7,9 на малолетнике и 43,3 на повратнике.

Од процента целокупног броја извршених казних дела на *крађе* пада: 18,9 оптужених; 19,5 осуђених за 19,5 дела. Од 100 осуђених крађиваца пада 77,8 на мушке, 22,2 на женске; 26,3 на малолетнике, 47,1 на повратнике.

У број крађа који је извршен, рачунате су само оне крађе, које би се код нас квалификовале као опасне или као преступне крађе.

Ваља имати и то на уму, да је код свију наведених цифара извршених злочина и престапа свуда *урачунат и иокушај, подстрек и саучешће*.

Износимо у кратко ове интересантне службене податке за криминалитет у немачкој царевини, не бисмо ли пружили прилике за корисна упоређења са нашом криминалном статистиком.

Берлин
10. септембра, 1908. год.

Д. В. Вакић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине крушевачке, актом својим Бр. 9053, пита:

„Законом о панађурима и недељним пазарним данима од 1. априла 1902. год. прописано је у чл. 1. у којима се местима могу држати панађури, а у чл. 17. у којима недељни пазарни дани. У чл. 10. прописане су таксе на панађуру, а у чл. 13. таксе на тргу недељног пазарног дана, које општине имају право наплаћивати у корист своје касе.

По изменама и допунама напред поменутог закона од 18. фебруара 1904. год. остао је у важности чл. 1., а у последњем одељку истог члана казато је која места могу имати недељне пазарне дане. У чл. 10. преиначене су таксе на панађури, а чл. 13. укинут је.

Дакле, укинуте су таксе које су општине наплаћивале на тргу недељних пазарних дана, а остале су само оне таксе, које се наплаћују на панађури.

Расписима Г. Министра Унутрашњих Дела од 7. фебруара 1905. г. ПБр. 3490. и од 2. августа 1908. г. ПБр. 14.031 забрањено је општинама наплаћивање такса пијачних, па и оних из чл. 13. закона о панађурима и недељним пазарним данима, пошто је тај члан укинут.

Нема дужности без права.

Кад општинска власт мора сваког недељног пазарног дана да шаље кмета, писара и по неколико служитеља на сточни трг за одржање реда и преноса сточних пасоша, као и на панађуру, право је да наплаћује и таксе панађурске у корист своје касе, а такав је и дух самога закона, и тако неке општине већ и поступају.

Па кад је поменути закон нејасан, а поменути расписима није објашњен, — Суд моли уредништво за објашњење:

„Имају ли праве општине, којима је одобрено држање недељних пазарних дана, да наплаћују на тргу недељног пазарног дана таксе означене у чл. 10. закона о панађурима и недељ. пазарним данима, у корист своје касе, или не?“

— На ово питање одговарамо:

Члан 13. закона о панађурима и недељним пазарним данима, у коме су општине имале ослободу за наплату пијачних такса, укинут је изменама од 18. фебруара 1904. године.

Ни у овоме ни у коме другом закону није речено, да ће се недељних пазарних дана моћи наплаћивати таксе прописане за панађуре у чл. 10. закона о панађурима.

Кад је, дакле, законодавац нарочито укинуо таксу из чл. 13. а није прописао другу, онда значи да је нарочито хтео обуставити наплату ове.

Према томе и по распису г. Министра Унутрашњих Дела од 7. фебруара 1905 г. ПБр. 3490; оном од 14. јуна 1907. год. ПБр. 11325 и оном од 2. августа ове године ПБр. 14031, општине не смеју наплаћивати никакву пијачну таксу на тргу недељних пазарних дана.

Ако би часници које општине вршили ову наплату и преко ове забране, они би чинили повреду чл. 4. финансиског закона и били кривично одговорни.

Ако та општина има штете од недељних пазарних дана вршењем дужности из чл. 12. поменутог закона, она може тражити од г. Министра Народне Привреде, да је ослободи даљег држања пазарног дана.

Ако би, у осталом, правда захтевала, да општине наплаћују неку таксу као накнадну за трошкове, које подносе око подизања зграда, кантара, одељења за смештај стоке и т. д. то нека се обрате са молбом г. Министру Привреде, да ово питање регулише законодавним путем, јер овај закон о панађурима и иначе потребује ревизију, пошто је незгодном редакцијом измене чл. 14. истакнуто питање: да ли у опште још стоје у важности његова наређења из чл. 14, 15, 16, 17 и 18, пошто садашњи члан 14 постаје чл. 13. и гласи: „овај закон важи од дана, кад га Краљ попише“ и т. д.

II.

Суд општине прокопо-кутинске, актом својим Бр. 1506, пита:

»У овој општини кметови издају уверења — објаве грађанима ове општине, за продају дрва на пијацу по чл. 52. правила за сечу дрва.

Чести су случајеви, да се кметови не придржавају наређења чл. 52. правила, већ издају уверења без предходног испитивања места на коме је сеча дрва вршена, те их шумски органи оптужују за то среској власти.

Па како су кметови махом неписмени, они код власти приликом узимања на одговор, а да би избегли одговорност из чл. 128. зак. о шум., поричу своје потписе на уверењима, или поричу садржину уверења, те због тога писаре општинске, који ова уверења на захтев кметова пишу и неписмене кметове на њима потписују, често потржу на одговор и суочење са кметовима, који увек и приликом суочења остају при своме порицању те је бојазан да у место кметова, који издају неистинита уверења, не постигне казна писаре из чл. 128. зак. о шумама или каква друга кривична одговорност.

Па како врло лако може наступити случај, да неписмени часници порекну своје потписе и на званичним документима од веће вредности, на којима би их као неписмене такође морао писар, по њиховом одобрењу потписати, као што су: уверења о немаштини, испупне и грађанске пресуде, одборске одлуке и т. д. те кад би им власт ово порицање признала онда би по писаре могло наступити врло рђаве последице, то се учтиво моли уредништво за објашњење у следећем:

1. Да ли је и којим законом овлашћен писар да потписује неписмене часнике на званичним документима као што су пресуде, решења, уверења и т. д. по њиховом одобрењу;

2. Да ли порицање потписа неписмених часника извршеног од писара општинског има важности и

3. На случај да ово порицање потписа неписмених часника има важности, онда да би се писари сачували од одговорности, која би их овим порицањем могла постићи, — како би и на који начин требали потписивати неписмене часнике на дотичним званичним актима, нарочито оним, који се пишу без присутних грађана?»

— На ово питање одговарамо:

По чл. 93. закона о општинама, на све акте, који се издају од стране општинског суда за јавну употребу, било по званичној дужности, било на захтев приватних, ставља се поред потписа и печат општинског суда.

Без овога печата, акта немају правне вредности.

Ко чува и удара овај печат, није јасно прописано законом, али по пословима и дужностима, које су додељене

председницима општина по чл. 103. и 109. зак. о општинама, ова дужност свакако припада њима или ономе, кога они за то нарочито овласте и учине одговорним.

Према томе, кад год један акт уз потпис председника или његовог заменика (чл. 120. зак. о општинама) има и печат, онда се претпоставља, да је тај акт састављен сагласношћу и вољом онога, који је акт и потписао, и његово одрицање потписа нема вредности.

За овакве акте нема после никакве бојазни за општинске писаре.

У осталом, општински писари могу избећи ову одговорност на тај начин, што неће никад пристати да напишу један акт, који не би одговарао истини, пошто они по чл. 115. зак. о општинама, одговарају за све акте и кривично и грађански, заједно са осталим потписницима тога акта.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Младен Станковић, из Личе и Тимоције Стојановић, из Лопатице, цигларски радници, који имају да одговарају због једне крађе, утекли су из Крагујевца. Денеша начелства окр. крагујевачког Бр. 16592.

Непознати крадљивац ноћу између 7. и 8. ов. месеца, извршио је крађу из радње Светозара Радовановића, сарача из Београда. Светозару је украђено: неколико новчаника од крокодилске коже; неколико кожных кутија за цигарете, три сељачка јанџика од жуте коже, три футроле за револвере — једна бела и две жуте, — пет широких војничких опасача, десет калша за опасивање, четири огледала у кожном футролама, за пеп, а од новца једна старинска сребрна пара и два стопарца од 1875. године. Акт кварта, терезијског Бр. 10533.

Ђорђе Бавански — Богдановић, који је пре 6—7. година пребегао у Србију као аустро-угарски војни бегунац, окривљен је код начелника среза нарањинског због извесног кривичног дела. Ђорђе је стар 26—28. година, високога раста, носав, отмено одевен.

Позивају се све полицијске и општинске власти да предузму потребне кораке за проналазак крадљиваца и покрађе.

ТРАЖЕ СЕ

Стојна, кћи Анке удове пок. Спири Николића, а подскојкиња г. Божицара Дугалића, чиновника, из Београда утекла је од куће г. Дугалића. Стојна је стара 14 година, црномањаста, нос прџастог, на носу и образу има 2—3 младежа, косе црне и врло кратке; од одећа има розе поркетску хаљину са цветовима, а на ногама жуте кожане папуче. Акт кварта врачарског Бр. 15214.

Милован, син Софронија Миловановића, из Гелија, утекао је од куће пре неколико дана и до данас се није вратио нити се зна где је. Стар је 9 година, малог раста, црномањаст, по лицу рошав од богиња, у сељачком оделу и са фесом на глави. Денеша начел. среза колубарског Бр. 13382.

Позивају се све полицијске и општинске власти да ова лица потраже и пронађене упуте коме треба.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 8. и 9. пр. месеца непознати лопови украли су коња Николе Николајевића, баштована из Рибнице. Украђен коњ длаке је доратасте, матор 12 година, одсечена реца до пола, без гриве. Акт начелника среза жичког Бр. 14175.

Г. Живану П. Путниковићу, свештенику врбском украђена је једна кобила, матора 9 година, длаке врране, на челу цветаста, на десном стражњем буту има белегу, која личи на опекотину, са жигом «О». Акт начелника среза жичког Бр. 14288.

Ноћу, између 4. и 5. ов. месеца украђен је Тодору Пауновићу, из Вуковића, један во и 13 брава оваца. Денеша начел. среза голубачког Бр. 9370.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У атару општине ланишке нађена је једна мангуп кобила, матора 7—9 година, длаке мрко-алатасте, са прнастом пругом преко грена, лисаста, у обе задње ноге чарапаста, поткована немачким ковом, са жигом «К», висока 150 см. Акт начел. среза белчиног Бр. 21424.

У селу Жутици нађена је 1. ов. месеца једна крава матора 5—6. година, длаке мрко жуте, са жигом «1/1», без роваша Денеша начелника среза студеничког Бр. 15362.

НАЗНАЊЕ

Комплети „Полицијског Гласника“ за 1905, 1906. и 1907. год., у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништву по цену од 15 динара за једну годину. За оне, који сва три комплета, узму уједно, цена је свега 40 динара. Комплети у меком повезу за 1906. и 1907. год. могу се добити по цену од 12 за једну годину, или оба заједно за 20 динара.